

**МІНІСТЕРСТВО ФІНАНСІВ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ПОДАТКОВИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Навчально-науковий інститут права

Кафедра приватного права

Затверджено

Науково-методичною радою ДПУ

від «21» 09 2023 р. № 1

Голова НМР І.І. Шемелинець

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РЕАЛІЗАЦІЇ СУБ'ЄКТИВНИХ
ЦИВІЛЬНИХ ПРАВ, СВОБОД І ЗАКОННИХ ІНТЕРЕСІВ»**

для підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня

денної форми навчання

галузь знань 08 «Право»

спеціальність 081 «Право»

освітня програма «Право»

Статус дисципліни вибіркова

Ірпінь 2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Актуальні проблеми реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів» укладена на основі освітньої програми «Право» для підготовки здобувачів вищої освіти третього (освітньо-наукового) рівня спеціальності 081 «Право», затвердженої Вченою радою Університету 29.09. 2022 року, № 3.

Укладач: І.В. Чеховська, професор, д.ю.н., завідувач кафедри приватного права

Гарант освітньої програми Ю.І. Аністратенко, к.ю.н., доцент

Робочу програму навчальної дисципліни розглянуто та схвалено кафедрою приватного права від «29» 08. 2023 р. № 1

Завідувач кафедри І.В. Чеховська, д.ю.н., професор

Розглянуто і схвалено вченою радою Навчально-наукового інституту права, від «07» 09. 2023 р. № 2

Голова вченої ради ННІ права В.В. Топчій, д.ю.н., професор

Завідувач навчально-методичного відділу І.В. Качур, к.біол.н., доцент

Реєстраційний № _____

ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

РОЗГЛЯНУТО ТА СХВАЛЕНО
на засіданні кафедри приватного права
від _____ 2023 р. № _____

Лист оновлення та перезатвердження РПНД

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника РПНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта ОП

Зміст робочої програми навчальної дисципліни

1. ПЕРЕДМОВА	4
2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	5
2.1. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ	5
2.2. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ	8
2.3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
2.4. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ	20
3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	20
4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ	31
5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ	34
6. ФОРМИ ТА ПИТАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ	34
7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	41

ПЕРЕДМОВА

Важливою гарантією реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів учасників правовідносин є створення належного механізму їх правового захисту. З огляду на це проблема захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів набуває неабиякої актуальності. Виходячи із положення про те, що захист цивільних прав є однією з найважливіших категорій цивільного права, у Цивільному кодексі України даній проблематиці присвячено окрему главу.

Реалізація цивільних прав, свобод і законних інтересів – невід'ємна властивість суб'єктивного права. Якщо суб'єктивне право дає особі можливість діяти певним чином, та таке надання матиме сенс лише в тому разі, коли особа може вчинити відповідні дії навіть за наявності зовнішніх перешкод для цього, долаючи протидію інших осіб. Важливо, щоб держава забезпечила таку можливість. Адже така можливість свідчить про сформований дієвий інституційний механізм правової демократичної держави.

Становлення України як самостійної, незалежної, європейської, демократичної держави зумовлює потребу в утворенні міцної та стабільної інституційної системи реалізації та захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів осіб.

Інтеграційні й імплементаційні тенденції вітчизняної науки і практики зумовлюють також запозичення позитивного досвіду зарубіжних країн в аспекті освітнього компоненту в сфері реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів. А відтак, опанування навчального курсу “Актуальні проблеми реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів” є необхідним сегментом комплексної підготовки й забезпечення високої кваліфікації правників, які будуть конкурентоздатними й готовими до викликів сьогодення.

Мета навчальної дисципліни передбачає формування у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії системи знань, вмінь та навичок в сфері реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів, надання цілісного уявлення про права як засадничу цінність та правовий стандарт сучасного суспільства й практично значущу категорію, забезпечену правовим захистом, оволодіння достатнім рівнем правової культури і правосвідомості.

Завдання навчальної дисципліни полягають в формуванні у здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії: системних знань щодо теоретичних основ прав людини, реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів, основних доктрин і принципів, змістовних та інституціональних аспектів прав; вміння аналізувати та розв'язувати практичні справи в сфері прав людини та правозахисної діяльності, використовувати універсальні та регіональні механізми захисту прав, враховувати особливості національного механізму реалізації та захисту прав людини, застосовувати практичні навички на прикладах судових справ з огляду на розуміння прав людини як безпосереднього діючого права; високих моральних якостей на підставі уявлення про права людини як загальноосвітню цінність.

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний, репродуктивний, частково-пошуковий, метод проблемного викладу, робота в малих групах тощо. Серед форм викладання навчальної дисципліни переважають лекційні, семінарські заняття, дискусії, презентації, моделювання професійних ситуацій, мозкові штурми, майстер-класи, індивідуальна-консультаційна робота під керівництвом викладача та самостійна робота здобувачів, при виконанні якої здобувач має звертатись до роботи в мережі Internet, працювати з першоджерелами, розв'язувати навчальні практичні задачі, виконувати різні види завдань, а також неодноразово звертатись до самопостереження та самоаналізу.

Організація поточного та підсумкового контролю знань: контроль роботи здобувача вищої освіти є необхідним компонентом навчального процесу, який має на меті визначення реального рівня професійної підготовки здобувача, а також надання необхідних рекомендацій, які будуть сприяти подальшому розвитку його творчої особистості. Об'єктами контролю є отримані здобувачами знання у процесі засвоєння матеріалу дисципліни на лекціях, семінарських заняттях, диспутах та під час виконання індивідуальних завдань. Логічним завершенням процесу контролю є процедура оцінювання отриманих здобувачем знань. Підсумковий контроль передбачає складання здобувачами екзамену.

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Показники	Характеристика навчальної дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кредитів ЄКТС - 5		
Модулів - 3	Рік підготовки:	
Змістових модулів - 3	2-й	
Загальна кількість годин – 150	Семестр	
	3-й	
	Лекції	
	26 год.	
	Семінарські	
	24 год.	
	Лабораторні	
	-	-
	Самостійна робота	
	97 год.	
Індивід.-консультаційна робота: 3 год.		
Форма семестрового контролю: екзамен		

2.1. КОМПЕТЕНТНОСТІ І РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

компетентності	результати
<i>Загальні компетентності:</i>	
Здатність генерувати нові ідеї (креативність).	Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового
Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми	Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проекти, які дають можливість створити нове цілісне знання, законопроектну та правозастосовну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з врахуванням етичних, соціально-управлінських, соціально-економічних, екологічних та духовно-культурних аспектів.
Здатність працювати в міжнародному контексті та адаптувати його у вітчизняне.	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.
Здатність розробляти проекти та управляти ними	Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проекти, які дають можливість створити нове цілісне знання,

	законопроектну та правозастосовну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з врахуванням етичних, соціально-управлінських, соціально-економічних, екологічних та духовно-культурних аспектів.
Здатність розв'язувати комплексні проблеми у сфері права на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору	Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.
Здатність до безперервного саморозвитку та самовдосконалення, генерування нових ідей та досягнення наукових цілей.	Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.
Здатність дотримуватись етичних зобов'язань та етики поведінки, академічної доброчесності під час проведення наукових досліджень та презентації їх результатів	Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики.
<i>Спеціальні компетентності:</i>	
Здатність до критичного аналізу знань та розуміння предметної області дослідження з оцінкою та синтезом нових комплексних ідей. Здатність планувати та виконувати сучасні інтелектуальні дослідження, як на запити стейкхолдерів так і сучасної світової наукової спільноти для досягнення науково обґрунтованих теоретичних або експериментальних наукових результатів, які розв'язують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для правничої сфери	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи; використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності.
Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямів і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.
Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти	Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи

їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій	права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.
Здатність виокремлювати, систематизувати та аналізувати актуальні проблеми, пов'язані з творенням, реалізацією та застосуванням права, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах	Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.
Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності	Застосовувати сучасні цифрові інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, збереження й аналізу даних та інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.
Здатність здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, моделювати оптимальні варіанти вирішення складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації	Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.
Здатність розробляти проекти нормативно-правових та правозастосовних актів, здійснювати експертну діяльність та надавати висновки спеціаліста у сфері права	Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.
Здатність застосовувати нові технології та інструменти, сучасні цифрові технології, бази даних та інші ресурси, спеціалізоване програмне забезпечення у науковій, викладацькій та професійній діяльності	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи; використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності.
Здатність виявляти нові інституційні етичні виклики та етичні виклики в житті суспільства і пропонувати для них механізми розв'язання	Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики.
<i>Фахові компетентності:</i>	
Здатність знаходити, контекстуалізувати та інтерпретувати значну кількість теоретичного	Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування

та нормативного матеріалу	висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.
Набуття глибоких, обґрунтованих фахових знань; детальні або дуже детальні знання спеціальної області дослідження в галузі права у поєднанні зі знаннями загальної наукової дискусії та внеску до індивідуальної області дослідження	Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.
Здатність аналізувати методологічні проблеми загальної теорії права, галузевих юридичних наук	Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.
Набуття глибокого розуміння та здатності використовувати складові та інструментарій доказування в окремих видах юридичних процесів, а також в процесі наукових досліджень в галузі права	Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.
Здатність використовувати практичний досвід країн ЄС у вирішенні теоретичних та практичних проблем галузевих юридичних наук	Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проекти, які дають можливість створити нове цілісне знання, законопроектну та правозастосовну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з врахуванням етичних, соціально-управлінських, соціально-економічних, екологічних та духовно-культурних аспектів.

2.2. ПРЕРЕКВІЗИТИ ТА ПОСТРЕКВІЗИТИ

Пререквізитами вивчення навчальної дисципліни «Актуальні проблеми реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів» є отримані знання із загальнотеоретичних дисциплін юридичного спрямування, таких як: «Філософія правничої науки», «Методологія приватного права», «Діджиталізація наукової діяльності» тощо. Також дана навчальна дисципліна знаходиться у тісному взаємозв'язку з іншими навчальними дисциплінами, а саме: «Методика викладання правничих дисциплін», «Теоретико-прикладні аспекти законотворення», «Актуальні проблеми адаптації національного законодавства до права ЄС» тощо.

Постреквізитами навчальної дисципліни «Актуальні проблеми реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів» є: «Актуальні проблеми сімейного права», «Сучасні проблеми науки цивільного процесуального права» тощо.

2.3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Академічна група АП-22-2; АП 23-3

№ з/п	Змістові модулі	Кількість годин
-------	-----------------	-----------------

		Лекції (год.)	Семі нарські (практ.) заняття (год.)	Інд.- конс. робота (год.)	СРС (год.)	Всього (год.)
Модуль 1: Науковий вимір проблеми забезпечення реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів та загальнотеоретичні основи їх реалізації ЗМ 1 (теми 1-7)=2,3 залікових кредитів						
Т. 1	Науковий вимір проблеми реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів	2	2		6	10
Т. 2	Теоретичні основи захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів	2			6	8
Т. 3	Міжнародний досвід захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів	2	2		6	10
Т. 4	Національні засоби захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів	2	2		6	10
Т. 5	Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в зарубіжних країнах	2	2		6	10
Т. 6	Механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів	2			6	8
Т. 7	Форми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів	2	2	3	6	13
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття) – (40 хв.)						
	<i>Всього по модулю 1</i>	<i>14</i>	<i>10</i>	<i>3</i>	<i>42</i>	<i>69</i>
Модуль 2: Зобов'язання держави в сфері реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів ЗМ 2 (теми 8-10)=0,9 залікових кредитів						
Т. 8	Зобов'язання держави в сфері реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів та відповідальність за їх порушення	2	2		6	10
Т. 9	Зобов'язання бізнесу у сфері захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів	2	2		6	10
Т. 10	Обмеження та захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в умовах конфліктів	2			6	8
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття) – (40 хв.)						
	<i>Всього по модулю 2</i>	<i>6</i>	<i>4</i>	<i>0</i>	<i>18</i>	<i>28</i>
Модуль 3: Актуальні проблеми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в окремих сферах правовідносин						

ЗМ 3 (теми 11-16)=1,8 залікових кредитив						
Т. 11	Особливості захисту речових прав	2	2		6	10
Т. 12	Особливості захисту договірних прав		2		6	8
Т. 13	Особливості захисту особистих та інших немайнових прав	2			6	10
Т. 14	Особливості захисту прав інтелектуальної власності		2		6	8
Т. 15	Здійснення права на захист учасниками сімейних відносин	2	2		6	10
Т. 16	Окремі аспекти нотаріального та судового захисту спадкових прав громадян		2		7	9
Форма контролю: модульна контрольна робота (за рахунок семінарського заняття) – (40 хв.)						
	Всього по модулю 3	6	10	0	37	51
Форма підсумкового контролю – екзамен						
	Усього за навчальною дисципліною:	26	24	3	97	150

РЕЙТИНГ-ПЛАН

Денна форма навчання

Години	Тема	Форма заняття та діяльності (лекція, семінар, практична робота, самостійна робота здобувача, контрольний захід, підсумкове тестування, індивідуальна робота)	Результати навчання	Вага оцінки (кількість балів)
Модуль 1. Науковий вимір проблеми забезпечення реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів та загальнотеоретичні основи їх реалізації				
2	Тема 1: Науковий вимір проблеми реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів	Лекція	Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення	0

			інновацій.	
2	Тема 1: Науковий вимір проблеми реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів	Семінар	Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.	2
2	Тема 2. Теоретичні основи захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів	Лекція	Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці.	0
2	Тема 3. Міжнародний досвід захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів	Лекція	Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.	0

2	Тема 3. Міжнародний досвід захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів	Семінар	Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.	2
2	Тема 4. Національні засоби захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів	Лекція	Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики.	0
2	Тема 4. Національні засоби захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів	Семінар	Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.	2

2	Тема 5. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в зарубіжних країнах	Лекція	Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.	0
2	Тема 5. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в зарубіжних країнах	Семінар	Застосовувати сучасні цифрові інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, збереження й аналізу даних та інформації, зокрема, статистичні методи аналізу даних великого обсягу та складної структури, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи.	2
2	Тема 6. Механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів	Лекція	Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проекти, які дають можливість створити нове цілісне знання, законопроектну та правозастосовну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з врахуванням етичних, соціально-управлінських, соціально-економічних,	0

			екологічних та духовно-культурних аспектів.	
2	Тема 7. Форми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів	Лекція	Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці.	0
2	Тема 7. Форми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів	Семінар	Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.	2
3	Тема 7. Форми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів	Індивідуально-консультаційна робота	Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.	8
	Проміжний модульний контроль			5
27	Усього за модулем 1			23
Модуль 2. Зобов'язання держави в сфері реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів				

2	Тема 8. Зобов'язання держави в сфері реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів та відповідальність за їх порушення	Лекція	Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.	0
2	Тема 8. Зобов'язання держави в сфері реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів та відповідальність за їх порушення	Семінар	Планувати і виконувати теоретичні та прикладні дослідження з права та дотичних міждисциплінарних напрямів з використанням сучасного інструментарію, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми з дотриманням стандартів академічної та професійної етики.	2
2	Тема 9. Зобов'язання бізнесу у сфері захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів	Лекція	Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проекти, які дають можливість створити нове цілісне знання, законопроектну та правозастосовну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з врахуванням етичних,	2

			соціально-управлінських, соціально-економічних, екологічних та духовно-культурних аспектів.	
2	Тема 9. Зобов'язання бізнесу у сфері захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів	Семінар	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи; використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності.	2
2	Тема 10. Обмеження та захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в умовах конфліктів	Лекція	Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.	0

	Проміжний модульний контроль			3
10	Усього за модулем 2			9
Модуль 3. Актуальні проблеми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в окремих сферах правовідносин				
2	Тема 11. Особливості захисту речових прав	Лекція	Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.	0
2	Тема 11. Особливості захисту речових прав	Семінар	Розробляти та реалізовувати наукові та інноваційні проекти, які дають можливість створити нове цілісне знання, законопроектну та правозастосовну практику і розв'язувати значущі наукові та прикладні правові проблеми з врахуванням етичних, соціально-управлінських, соціально-економічних, екологічних та духовно-культурних аспектів.	2
2	Тема 12. Особливості захисту договірних прав	Лекція	Розуміти загальні принципи та методи юридичної науки, а також методологію наукових досліджень, застосувати їх у	0

			власних дослідженнях у сфері права та у викладацькій практиці.	
2	Тема 13. Особливості захисту особистих та інших немайнових прав	Лекція	Формулювати і перевіряти гіпотези; використовувати для обґрунтування висновків належні аргументи, зокрема, результати теоретичного аналізу, прикладних досліджень, наявні наукові джерела; аналізувати досліджувану проблему з урахуванням широкого правового та загальносоціального контекстів.	0
2	Тема 14. Особливості захисту прав інтелектуальної власності	Семинар	Застосовувати сучасні інструменти і технології пошуку, оброблення та аналізу інформації, статистичні методи аналізу даних, спеціалізовані бази даних та інформаційні системи; використовувати спеціалізоване програмне забезпечення у науковій, викладацькій, правотворчій та правозастосовній діяльності.	2
2	Тема 15. Здійснення права на захист учасниками сімейних відносин	Лекція	Мати передові концептуальні та методологічні знання щодо обраної для дослідження проблеми у сфері	0

			права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.	
2	Тема 15. Здійснення права на захист учасниками сімейних відносин	Семінар	Вільно презентувати та обговорювати з фахівцями і нефахівцями результати досліджень, наукові та прикладні проблеми права державною та іноземною мовами, оприлюднювати результати досліджень у наукових публікаціях у провідних наукових виданнях.	2
2	Тема 16. Окремі аспекти нотаріального та судового захисту спадкових прав громадян	Семінар	Ефективно застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.	2
	Проміжний модульний контроль			5
Комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE				5
16	Усього за модулем 3			18
	Екзамен			50
Усього за курсом				100

2.5. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Наявні технічні та комп'ютерні пристрої з можливістю роботи в мережі Internet, використання доступних онлайн платформ.

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Змістовний модуль 1. Науковий вимір проблеми забезпечення реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів та загальнотеоретичні основи їх реалізації

Тема 1. Науковий вимір проблеми реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів

План лекційного заняття

1. Науковий вимір проблеми реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
2. Принципи здійснення суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
3. Межі здійснення суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
4. Проблема зловживання суб'єктивними цивільними правами, свободами і законними інтересами

План семінарського заняття

1. Виникнення і розвиток концепції прав людини
2. Утвердження доктрини та захист прав людини
3. Захист прав людини на універсальному рівні
4. Формування універсального каталогу прав людини

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Державні і недержавні інститути і захист прав людини
2. Сучасна доктрина прав людини
3. Автономія особистості та моральна основа прав людини.
4. Права людини як загальнолюдська цінність. Концепції релятивізму та універсалізму.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте Концепцію прав людини
2. Визначте цінність прав людини
3. Проаналізуйте основні положення сучасної доктрини прав людини
4. Схарактеризуйте основні засоби прав людини на універсальному рівні
5. Як Ви розумієте автономію особистості?
6. Як Ви розумієте поняття «моральна основа прав людини»?
7. Передайте основний зміст концепції релятивізму
8. Передайте основний зміст концепції універсалізму.

Рекомендована література:

Основна: [1, 3, 5]

Допоміжна: [15]

Інформаційні ресурси Інтернет: [17, 20-23, 25-30, 32]

Міжнародні видання: [36, 38, 42].

Тема 2. Теоретичні основи захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів

План лекційного заняття

1. Поняття та правова природа захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
2. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у механізмі правового регулювання
3. Співвідношення категорій захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів та цивільно-правової відповідальності

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Загальні способи захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
2. Спеціальні способи захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів

Перелік питань для самоконтролю

1. Проаналізуйте діяльність державних і недержавних інститутів в частині захисту ними прав особи.
2. Які універсальні механізми захисту прав людини Вам відомі?
3. Охарактеризуйте інтерпретацію прав людини у різних правових системах.
4. Назвіть регіональні механізми захисту прав людини
5. Назвіть національні механізми захисту прав людини
6. Які спеціальні способи захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів Вам відомі?
7. Які загальні способи захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів Вам відомі?

Рекомендована література:

Основна: [1, 3, 5]

Допоміжна: [15]

Інформаційні ресурси Інтернет: [16, 22, 23-25, 32]

Міжнародні видання: [56, 38, 43].

Тема 3. Міжнародний досвід захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів

План лекційного заняття

1. Європейська доктрина прав людини
2. Європейські стандарти та специфіка захисту прав людини
3. Значення та застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод
4. Європейській суд з прав людини та його роль у захисті суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
5. Міжнародні правозахисні організації та неурядові організації в механізмі громадського моніторингу дотримання та забезпечення суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів

План семінарського заняття

1. Європейські стандарти та специфіка захисту прав людини
2. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у країнах ЄС
3. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у Великій Британії, США
4. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у Китаї, Сінгапурі, ОАЕ, Японії

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Держава та права людини в умовах конфліктів

2. Справа ЄСПЛ «Торгерсон проти Ісландії» (47/1991/299/370)
3. Справа ЄСПЛ «A., B. and C. проти Ірландії» (25579/05)

Перелік питань для самоконтролю

1. Які міжнародні правозахисні організації, що здійснюють громадський моніторинг дотримання та забезпечення суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів Вам відомі?
2. Які неурядові організації, що здійснюють громадський моніторинг дотримання та забезпечення суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів Вам відомі?
3. У чому полягає специфіка захисту прав людини в країнах ЄС?
4. Які європейські стандарти захисту прав людини Вам відомі?
5. Схарактеризуйте діяльність Європейського суду з прав людини та визначте його роль у захисті суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
6. Назвіть найбільш ефективні засоби захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у Великій Британії, США

Рекомендована література:

Основна: [1, 3, 5]

Допоміжна: [15]

Інформаційні ресурси Інтернет: [20-25, 32]

Міжнародні видання: [35, 39, 41, 43].

Тема 4. Національні засоби захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів

План лекційного заняття

1. Особливості утвердження доктрини прав, свобод і законних інтересів в національній правовій системі.
2. Розвиток доктрини та практики прав, свобод і законних інтересів в окремих країнах
3. Захист прав, свобод і законних інтересів в окремих країнах від дискримінації
4. Соціально-економічні права як права людини. Захист соціально-економічних прав та його межі.

План семінарського заняття

1. Публічна влада та права людини в Україні.
2. Колективна реалізація прав на національному рівні.
3. Право на захист і справедливе правосуддя у національній правовій системі.
4. Захист соціально-економічних прав та його межі.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Справа ЄСПЛ «Бельгійська мовна справа»
2. Справа ЄСПЛ «Евейда проти Сполученого Королівства»
3. Справа ЄСПЛ «Шмушкович проти України»
4. Справа ЄСПЛ «Дюкло проти Франції».

Перелік питань для самоконтролю

1. Які абсолютні права людини Вам відомі?
2. Схарактеризуйте зміст права на життя, основні його властивості і тлумачення
3. Проаналізуйте право на життя і визначте зміст біоетики
4. Що Вам відомо про заборону катувань?
5. Охарактеризуйте право на свободу і особисту недоторканість
6. Дайте юридичне визначення права на приватність
7. Схарактеризуйте право на свободу думки, совісті та віросповідання

8. Які види дискримінації Вам відомі?

Рекомендована література:

Основна: [1, 3, 5]

Допоміжна: [15]

Інформаційні ресурси Інтернет: [16, 20-25, 27, 32]

Міжнародні видання: [34, 39, 41, 43].

Тема 5. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в зарубіжних країнах

План лекційного заняття

1. Історія розвитку концепції прав людини у зарубіжних країнах.
2. Західноєвропейські та альтернативні концепції суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
3. Закріплення та гарантування суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у державах зі сталими демократичними традиціями та державах, що прагнуть стати демократичними.
4. Особливості судового та позасудового захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у зарубіжних країнах.

План семінарського заняття

1. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в країнах ЄС
2. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у Великій Британії, США, Канаді
3. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в Японії, Сінгапурі, Китаї, Кореї.
4. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в Казахстані, Індії, Австралії.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Справа ЄСПЛ «Гароді проти Франції»
2. Права людини та правозахисна діяльність у романо-германській правовій сім'ї.
3. Права людини та правозахисна діяльність у англо-американській правовій сім'ї.
4. Підходи до розуміння, закріплення, здійснення та захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів.

Перелік питань для самоконтролю

1. Охарактеризуйте вплив праворозуміння на особливості європейської юриспруденції
2. Проаналізуйте загальні принципи європейського права та їх застосування у здійсненні та захисті прав людини
3. Які документи Європейського Союзу у сфері прав людини Вам відомі?
4. Судова практика ЄСПЛ як джерело права.
5. Що Вам відомо про доктрину динамічного тлумачення Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод?
6. Визначте проблеми застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод
7. Схарактеризуйте вплив практики ЄСПЛ на розвиток концепції прав людини
8. Схарактеризуйте вплив практики ЄСПЛ на стан дотримання прав людини в Україні.

Рекомендована література:

Основна: [1, 3, 4]

Допоміжна: [15]

Інформаційні ресурси Інтернет: [18, 20-25, 32]

Міжнародні видання: [36, 38, 42].

Тема 6. Механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів

План лекційного заняття

1. Універсальні механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
2. Регіональні механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
3. Національні механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
4. Урядові і неурядові суб'єкти захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Справа ЄСПЛ «Оліарі та інші проти Італії»
2. Справа ЄСПЛ «Делькур проти Бельгії»
3. Справа ЄСПЛ «Белле проти Франції»
4. Справа ЄСПЛ «Церква села Сосулівка проти України».

Перелік питань для самоконтролю

1. Назвіть приклади застосування практики ЄСПЛ при здійсненні правосуддя в різних державах
2. Які проблеми виконання рішень ЄСПЛ в ЄС та України Вам відомі?
3. Які існують межі втручання та межі розсуду держави у здійсненні та захисті прав людини?
4. Які негативні зобов'язання держави щодо прав людини Вам відомі?
5. Які позитивні зобов'язання держави щодо прав людини Вам відомі?
6. Наведіть приклади компенсації з боку держави за порушення прав людини
7. Які регіональні механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів Вам відомі?
8. Які національні механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів Вам відомі?

Рекомендована література:

Основна: [1, 3, 4]

Допоміжна: [15]

Інформаційні ресурси Інтернет: [20-25, 32-33]

Міжнародні видання: [36, 38, 42].

Тема 7. Форми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів

План лекційного заняття

1. Судова форма захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів. Судова практика.
2. Неюрисдикційні форми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів.
3. Самозахист як одна із форм захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів.
4. Договірні форми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів.

План семінарського заняття

1. Процесуальні норми як гарантії прав
2. Гарантії реалізації процесуальних прав.

3. Недоліки застосування процесуального законодавства в сфері захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів.
4. Права людини у цивільному процесі.

Індивідуально-консультаційна робота

Завдання 1. Підготувати доповідь на тему: «Право на повагу до гідності»

Завдання 2. Підготувати есе на тему: «Механізм захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів».

Завдання 3. Зробіть огляд судової практики вирішення спорів у сфері захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Право на свободу пересування.
2. Заборона тортур
3. Справа ЄСПЛ «Ель-Масрі проти колишньої Югославської Республіки Македонія»
4. Справа ЄСПЛ «Sancaklı проти Туреччини»

Перелік питань для самоконтролю

1. Які процесуальні права людини Вам відомі?
2. Визначте вплив праворозуміння на особливості європейської юрисдикції
3. Які протоколи До Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод Вам відомі?
4. Які недоліки застосування процесуального законодавства в сфері захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів Вам відомі?
5. Назвіть окремі права народів та окремих груп
6. Які гарантії реалізації процесуальних прав Вам відомі?

Рекомендована література:

Основна: [1, 3, 5]

Допоміжна: [15]

Інформаційні ресурси Інтернет: [18, 20-25, 32]

Міжнародні видання: [35, 37, 42].

Змістовний модуль 2. Зобов'язання держави в сфері реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів

Тема 8. Зобов'язання держави в сфері реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів та відповідальність за їх порушення

План лекційного заняття

1. Межі втручання держави у здійснення прав людини і межі розсуду держави в питаннях їх захисту
2. Особливості негативних і позитивних зобов'язань держави
3. Відповідальність держави та компенсація за порушення нею суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів

План семінарського заняття

1. Судові механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
2. Позасудові механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
3. Специфіка захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в процесі укладення та оспорювання угод.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Справа ЄСПЛ «Джеймс та інші проти Сполученого Королівства»
2. Справа ЄСПЛ «Ейрі проти Ірландії»
3. Справа ЄСПЛ «Швидка проти України»
4. Справа ЄСПЛ «Макартіс проти Греції»

Перелік питань для самоконтролю

1. Які судові механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів Вам відомі?
2. Які існують межі втручання та межі розсуду держави у здійсненні та захисті прав людини?
3. Які негативні зобов'язання держави щодо прав людини Вам відомі?
4. Які позитивні зобов'язання держави щодо прав людини Вам відомі?
5. Наведіть приклади компенсації з боку держави за порушення прав людини
6. Відповідальність держави за порушення нею суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів.

Рекомендована література:

Основна: [1, 3, 5]

Допоміжна: [15]

Інформаційні ресурси Інтернет: [18, 20-25, 32-33]

Міжнародні видання: [35, 38, 40].

Тема 9. Зобов'язання бізнесу у сфері захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів

План лекційного заняття

1. Універсальні стандарти прав людини та ведення підприємницької діяльності
2. Бізнес і практики захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у національній правовій системі та стандарти ЄС.
3. Права споживача та концепція розумності.
4. Позасудові механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у бізнес-діяльності
5. Способи відновлення порушених суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в бізнес-діяльності

План семінарського заняття

1. Специфіка захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в бізнес-діяльності
2. Права споживача та концепція розумності.
3. Позасудові механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у бізнес-діяльності
4. Способи відновлення порушених суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в бізнес-діяльності

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Справа ЄСПЛ «Делфі АС» проти Естонії»
2. Модельна справа «Генінгсен проти Блюмфілд Моторс»
3. Модельна справа «Сінделл проти Лабораторій Ебботт»

Перелік питань для самоконтролю

1. Які способи забезпечення зобов'язань бізнесу Вам відомі?
2. Назвіть керівні принципи ООН щодо бізнесу та прав людини

3. Транснаціональні корпорації та захист прав людини
4. Національні підприємства та захист прав людини
5. Які європейські інструменти захисту прав людини в бізнес-діяльності Вам відомі?
6. Назвіть Стандарти ЄС щодо захисту прав людини в сфері бізнесу.
7. Які способи відновлення прав людини у бізнес-діяльності Вам відомі?

Рекомендована література:

Основна: [1, 3, 5]

Допоміжна: [15]

Інформаційні ресурси Інтернет: [18, 20-25, 32-33]

Міжнародні видання: [35, 37, 40].

Тема 10. Обмеження та захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в умовах конфліктів

План лекційного заняття

1. Класифікація конфліктів та проблеми реалізації норм права.
2. Порухення суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в умовах збройних конфліктів
3. Міждержавні та внутрішньодержавні конфлікти: питання забезпечення реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
4. Зобов'язання держави в умовах конфліктів
5. Проблеми притягнення до відповідальності за порушення суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в умовах збройних конфліктів

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Справа ЄСПЛ «Ілашку та інші проти Молдови та Росії»
2. Справа ЄСПЛ «Лоїзиду проти Туреччини»
3. Справа ЄСПЛ «Аль-Скейні та інші проти Сполученого Королівства»
4. Справа ЄСПЛ «Саргсян проти Азербайджану».

Перелік питань для самоконтролю

1. Які види конфліктів Вам відомі?
2. Наведіть приклади порушення прав людини в умовах збройних конфліктів
3. Яким чином здійснюється дотримання прав людини у міжнародних конфліктах?
4. Яким чином здійснюється дотримання прав людини у не міжнародних конфліктах?
5. Схарактеризуйте відповідальність за дотримання прав людини під час конфлікту
6. Які зобов'язання держав в умовах конфліктів?
7. Доктрина відповідальності та захист прав людини
8. Охарактеризуйте стан дотримання прав людини в Україні.

Рекомендована література:

Основна: [1, 3, 5]

Допоміжна: [15]

Інформаційні ресурси Інтернет: [22-25, 27, 32-33]

Міжнародні видання: [34-37, 42].

Змістовний модуль 3: Актуальні проблеми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в окремих сферах правовідносин

Тема 11. Особливості захисту речових прав

План лекційного заняття

1. Об'єкти, речі, речові права

2. Спільна часткова власність. Захист права та судова практика.
3. Спільна сумісна власність. Захист права та судова практика.
4. Віндикація предмета іпотеки. Захист права та судова практика.

План семінарського заняття

1. Речово-правові способи захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
2. Умови застосування речового способу захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
3. Віндикаційний позов. Захист права та судова практика.
4. Негаторний позов. Захист права та судова практика.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Загальні способи захисту речових прав.
2. Спеціальні способи захисту речових прав.

Перелік питань для самоконтролю

1. Дайте визначення понять «Об'єкт», «Річ», «Речові права».
2. Назвіть способи захисту спільної часткової власності
3. Назвіть способи захисту спільної сумісної власності
4. Що таке віндикація предмету іпотеки?
5. Які речово-правові способи захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів Вам відомі?
6. За яких умов здійснюється застосування речового способу захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів?

Рекомендована література:

Основна: [1, 3, 4, 5]

Допоміжна: [15]

Інформаційні ресурси Інтернет: [18, 19, 25, 30, 32]

Міжнародні видання: [39-41].

Тема 12. Особливості захисту договірних прав

План семінарського заняття

1. Договірні правовідносини: зміст та генезис розвитку
2. Способи захисту характерні для договірних зобов'язань
3. Вимоги про зміну договору та вимоги про розірвання договору.
4. Цивільно-правова відповідальність за порушення умов договору.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Примус боржника виконати обов'язок в натурі.
2. Припинення договору
3. Застосування мір відповідальності
4. Застосування інших заходів, передбачених договором або законом.

Перелік питань для самоконтролю

1. Розкрийте зміст договірних правовідносин
2. Які способи захисту характерні для договірних зобов'язань?
3. Які вимоги про зміну договору Вам відомі?
4. Які вимоги про розірвання договору Вам відомі?
5. Розкрийте зміст цивільно-правової відповідальності за порушення умов договору
6. За яких умов відбувається припинення договору?

Рекомендована література:

Основна: [1, 2, 3, 5]

Допоміжна: [10, 11, 15]

Інформаційні ресурси Інтернет: [28, 30, 33]

Міжнародні видання: [34, 38, 43].

Тема 13. Особливості захисту особистих та інших немайнових прав

План лекційного заняття

1. Поняття та зміст особистих немайнових прав та їх правового захисту.
2. Способи захисту особистих немайнових прав. Судова практика.
3. Відшкодування моральної шкоди як один із найбільш поширених способів захисту особистих немайнових прав. Судова практика.
4. Спростування недостовірної інформації як спосіб захисту особистих немайнових прав. Огляд судової практики.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Відшкодування моральної шкоди у договірних правовідносинах як один із способів захисту особистих немайнових прав. Огляд судової практики.
2. Вибачення як один із способів захисту особистих немайнових прав.
3. Аналіз судової практики захисту особистих немайнових прав.

Перелік питань для самоконтролю

1. Розкрийте зміст особистих немайнових прав та їх правового захисту.
2. Дайте визначення поняття особистих немайнових прав
3. Які способи захисту особистих немайнових прав Вам відомі?
4. У який спосіб здійснюється відшкодування моральної шкоди у договірних правовідносинах?
5. Схарактеризуйте такий спосіб захисту особистих немайнових прав як спростування недостовірної інформації
6. Схарактеризуйте такий спосіб захисту особистих немайнових прав як вибачення.

Рекомендована література:

Основна: [1, 3, 5]

Допоміжна: [10, 14, 15]

Інформаційні ресурси Інтернет: [17, 33]

Міжнародні видання: [34, 38, 42].

Тема 14. Особливості захисту прав інтелектуальної власності

План семінарського заняття

1. Теоретико-правові підходи до визначення змісту права інтелектуальної власності та його захисту.
2. Способи захисту прав інтелектуальної власності.
3. Неюрисдикційні способи захисту прав інтелектуальної власності.
4. Самозахист як спосіб захисту прав інтелектуальної власності.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Патентний тролінг як загроза захисту прав інтелектуальної власності.
2. Судова форма захисту прав інтелектуальної власності.
3. Застосування способів захисту майнових прав інтелектуальної власності, які не передбачені законом чи договором.

4. Правозахисні та неурядові організації в механізмі громадського моніторингу дотримання та забезпечення прав інтелектуальної власності.

Перелік питань для самоконтролю

1. Схарактеризуйте зміст права інтелектуальної власності
2. Які способи захисту прав інтелектуальної власності Вам відомі?
3. Розкрийте зміст самозахисту як способу захисту прав інтелектуальної власності
4. Які неюрисдикційні способи захисту прав інтелектуальної власності Вам відомі?
5. Що таке патентний тролінг?
6. Які способи захисту майнових прав інтелектуальної власності, які не передбачені законом чи договором Вам відомі?

Рекомендована література:

Основна: [1, 3, 4]

Допоміжна: [10, 12, 14-15]

Інформаційні ресурси Інтернет: [25, 28, 32]

Міжнародні видання: [35, 38, 43].

Тема 15. Здійснення права на захист учасниками сімейних відносин

План лекційного заняття

1. Зміст права на захист учасниками сімейних відносин
2. Способи захисту особистих та майнових прав учасників сімейних правовідносин
3. Способи захисту законних очікувань членів сім'ї.
4. Договірні форми захисту прав учасників сімейних правовідносин.
5. Неюрисдикційні форми захисту прав учасників сімейних правовідносин.

План семінарського заняття

1. Захист законних очікувань членів сім'ї.
2. Захист особистих та майнових прав учасників сімейних правовідносин.
3. Судова форма захисту сімейних прав. Аналіз судової практики.
4. Неюрисдикційні форми захисту прав учасників сімейних правовідносин.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Справа ЄСПЛ «Жупан проти України»
2. Справа ЄСПЛ «Ген та інші проти України»
3. Справа ЄСПЛ «М.Т. проти України»

Перелік питань для самоконтролю

1. Розкрийте зміст права на захист учасниками сімейних відносин
2. Які способи захисту особистих та майнових прав учасників сімейних правовідносин Вам відомі?
3. Які способи захисту законних очікувань членів сім'ї Вам відомі?
4. Назвіть договірні форми захисту прав учасників сімейних правовідносин
5. Які неюрисдикційні форми захисту прав учасників сімейних правовідносин Вам відомі?
6. Наведіть приклади судової форми захисту прав учасників сімейних правовідносин

Рекомендована література:

Основна: [1, 2, 4]

Допоміжна: [6-7, 8, 10, 13, 15]

Інформаційні ресурси Інтернет: [18, 22-24, 31-33]

Міжнародні видання: [36, 38, 42].

Тема 16. Окремі аспекти нотаріального та судового захисту спадкових прав громадян
План семінарського заняття

1. Судовий захист спадкових прав громадян
2. Неюрисдикційні способи захисту спадкових прав громадян
3. Аналіз судової практики захисту спадкових прав громадян
4. Пред'явлення кредитором вимог до спадкоємців боржника.

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

1. Значення усиновлення для спадкування.
2. Дія в часі ЦК України та відумерлість спадщини
3. Пред'явлення кредитором вимог до спадкоємців боржника
4. Несвоєчасне здійснення державної реєстрації посвідченого заповіту.

Перелік питань для самоконтролю

1. Які неюрисдикційні способи захисту спадкових прав громадян Вам відомі?
2. Наведіть приклади судової практики захисту спадкових прав громадян
3. У яких випадках відбувається пред'явлення кредитором вимог до спадкоємців боржника?
4. Яке значення усиновлення для спадкування?
5. У яких випадках відбувається пред'явлення кредитором вимог до спадкоємців боржника?
6. Які наслідки має несвоєчасне здійснення державної реєстрації посвідченого заповіту?

Рекомендована література:

Основна: [1, 2, 4]

Допоміжна: [8, 14, 15]

Інформаційні ресурси Інтернет: [29-30]

Міжнародні видання: [35, 39, 41].

**4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РІВНЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, представлено в табл. 4.1.

Таблиця 4.1

Розподіл балів за семінарські заняття

Кількість балів	Критерії оцінювання
2 бали	В повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі тестові завдання.
1 бал	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності, правильно вирішив меншість тестових завдань.
0	Не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань. Не вирішив жодного тестового завдання.

Загальний розподіл балів, які здобувач вищої освіти може отримати в межах 100-бальної системи оцінювання, повинен включати обов'язкове комп'ютерне тестування на платформі дистанційного навчання ДПУ MOODLE (максимально до 5 балів).

Виконання самостійної роботи, як правило, оцінюється під час проведення семінарського заняття у вигляді опитування в тому числі за питаннями, які виносяться на самостійну роботу.

Формою проміжного поточного контролю є контрольні роботи, які проводяться письмово.

Таблиця 4.2

Розподіл балів за різні види завдань в межах контрольної роботи

Вид завдання	Максимальна кількість балів за виконання
Теоретичні питання	3
Тестовий блок	2
Всього	5

Таблиця 4.3

Шкала оцінювання індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти

Кількість балів	Критерії оцінювання
8	Послідовність, логічність написання есе, тез, а також підготовка доповіді, презентації, аналізу судової практики, вирішення кейсів та, відповідно, їх захист, а також виокремлення з різних джерел основних положень, які структурно об'єднанні, проаналізовані та узагальнені висновками.
4	Послідовність, логічність написання есе, доповіді, але без презентації.
0	Не зроблено індивідуальної роботи.

Підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за результатами поточного контролю (від 0 до 50 балів) та екзамену (від 0 до 50 балів).

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти підсумкового оцінювання є отримання не менше 25 балів за поточний контроль та 25 балів за підсумковий контроль у формі екзамену.

Переведення даних 100-бальної шкали оцінювання в національну шкалу та шкалу за системою ЄКТС здійснюється в такому порядку (табл.4.4)

Таблиця 4.4

Відповідність підсумкової рейтингової оцінки в балах оцінці за національною шкалою та шкалою ЄКТС

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою	
				Екзамен	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання	відмінно	зараховано

			і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили.		
80-89	В	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	добре	
70-79	С	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.		
60-69	Д	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	задовільно	
50-59	Е	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	незадовільно	Не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.		

Результати складання екзамену оцінюються і вносяться у відомість обліку успішності здобувача вищої освіти, залікову книжку, індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти (крім «незадовільно» і «не зараховано»).

5. ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

При вивченні навчальної дисципліни «Актуальні проблеми реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів» використовуються наступні засоби оцінювання:

- екзамен;
- тести;
- підготовка правових та процесуальних документів;
- комп'ютерне тестування на платформі MOODLE ДПУ;
- наскрізні проекти;
- командні проекти;
- аналітичні звіти, огляд судової практики, есе;
- презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань (дебати по фабулі тощо).

6. ФОРМИ ТА ПИТАННЯ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Форми поточного контролю:

- 1) модульні контрольні роботи;
- 2) письмові, усні опитування на семінарських заняттях;
- 3) есе, тези;
- 4) презентація;
- 5) кейс;
- 6) огляд судової практики;
- 7) огляд спеціальної літератури;
- 8) тестування за темами;
- 9) проведення круглих столів, участь у конференціях;
- 10) ділова гра.

В процесі поточного контролю здійснюється СРС над досліджуваним матеріалом: повнота виконання завдань, рівень засвоєння навчальних матеріалів та окремих розділів навчальної дисципліни, робота з додатковою літературою, вміння і навички презентацій, оволодіння практичними навичками аналітичної, дослідницької роботи тощо.

Перелік питань до поточного контролю у формі МКР 1.

1. Науковий вимір проблеми реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
2. Принципи здійснення суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
3. Межі здійснення суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
4. Проблема зловживання суб'єктивними цивільними правами, свободами і законними інтересами
5. Виникнення і розвиток концепції прав людини
6. Утвердження доктрини та захист прав людини
7. Захист прав людини на універсальному рівні
8. Державні і недержавні інститути і захист прав людини
9. Сучасна доктрина прав людини
10. Автономія особистості та моральна основа прав людини.
11. Права людини як загальнолюдська цінність. Концепції релятивізму та універсалізму.
12. Поняття та правова природа захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів

13. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у механізмі правового регулювання
14. Співвідношення категорій захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів та цивільно-правової відповідальності
15. Загальні способи захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
16. Спеціальні способи захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
17. Європейська доктрина прав людини
18. Європейські стандарти та специфіка захисту прав людини
19. Значення та застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод
20. Європейській суд з прав людини та його роль у захисті суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
21. Міжнародні правозахисні організації та неурядові організації в механізмі громадського моніторингу дотримання та забезпечення суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
22. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у країнах ЄС
23. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у Великій Британії, США
24. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у Китаї, Сінгапурі, ОАЕ, Японії
25. Особливості утвердження доктрини прав, свобод і законних інтересів в національній правовій системі.
26. Розвиток доктрини та практики прав, свобод і законних інтересів в окремих країнах
3. Захист прав, свобод і законних інтересів в окремих країнах від дискримінації
27. Соціально-економічні права як права людини. Захист соціально-економічних прав та його межі.
28. Публічна влада та права людини в Україні.
29. Колективна реалізація прав на національному рівні.
30. Право на захист і справедливе правосуддя у національній правовій системі.
31. Захист соціально-економічних прав та його межі.
32. Історія розвитку концепції прав людини у зарубіжних країнах.
33. Західноєвропейські та альтернативні концепції суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
34. Закріплення та гарантування суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у державах зі сталими демократичними традиціями та державах, що прагнуть стати демократичними.
35. Особливості судового та позасудового захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у зарубіжних країнах.
36. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в країнах ЄС
237. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у Великій Британії, США, Канаді
38. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в Японії, Сінгапурі, Китаї, Кореї.
39. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в Казахстані, Індії, Австралії.
40. Універсальні механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
41. Регіональні механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
42. Національні механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
43. Урядові і неурядові суб'єкти захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів.

44. Судова форма захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів. Судова практика.
45. Неюрисдикційні форми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів.
46. Самозахист як одна із форм захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів.
47. Договірні форми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів.
48. Процесуальні норми як гарантії прав
49. Гарантії реалізації процесуальних прав.
50. Недоліки застосування процесуального законодавства в сфері захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів.
- 51 Права людини у цивільному процесі.

Перелік питань до поточного контролю у формі МКР 2.

52. Межі втручання держави у здійснення прав людини і межі розсуду держави в питаннях їх захисту
53. Особливості негативних і позитивних зобов'язань держави
54. Відповідальність держави та компенсація за порушення нею суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
55. Судові механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
56. Позасудові механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
57. Специфіка захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в процесі укладення та оспорювання угод.
58. Універсальні стандарти прав людини та ведення підприємницької діяльності
59. Бізнес і практики захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у національній правовій системі та стандарти ЄС.
60. Права споживача та концепція розумності.
61. Позасудові механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у бізнес-діяльності
62. Способи відновлення порушених суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в бізнес-діяльності
63. Специфіка захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в бізнес-діяльності
64. Права споживача та концепція розумності.
65. Позасудові механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у бізнес-діяльності
66. Способи відновлення порушених суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в бізнес-діяльності
67. Класифікація конфліктів та проблеми реалізації норм права.
68. Порушення суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в умовах збройних конфліктів
69. Міждержавні та внутрішньодержавні конфлікти: питання забезпечення реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
70. Зобов'язання держави в умовах конфліктів
71. Проблеми притягнення до відповідальності за порушення суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в умовах збройних конфліктів

Перелік питань до поточного контролю у формі МКР 3.

72. Об'єкти, речі, речові права

73. Спільна часткова власність. Захист права та судова практика.
74. Спільна сумісна власність. Захист права та судова практика.
75. Віндикація предмета іпотеки. Захист права.
76. Речово-правові способи захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
77. Умови застосування речового способу захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
78. Віндикаційний позов. Захист права та судова практика.
79. Негаторний позов. Захист права та судова практика.
80. Договірні правовідносини: зміст та генезис розвитку
81. Способи захисту характерні для договірних зобов'язань
82. Вимоги про зміну договору та вимоги про розірвання договору.
83. Цивільно-правова відповідальність за порушення умов договору.
84. Примус боржника виконати обов'язок в натурі.
85. Припинення договору
86. Поняття та зміст особистих немайнових прав та їх правового захисту.
87. Способи захисту особистих немайнових прав.
88. Відшкодування моральної шкоди як один із найбільш поширених способів захисту особистих немайнових прав.
89. Спростування недостовірної інформації як спосіб захисту особистих немайнових прав.
90. Теоретико-правові підходи до визначення змісту права інтелектуальної власності та його захисту.
91. Способи захисту прав інтелектуальної власності.
92. Неюрисдикційні способи захисту прав інтелектуальної власності.
93. Самозахист як спосіб захисту прав інтелектуальної власності.
94. Патентний тролінг як загроза захисту прав інтелектуальної власності.
95. Судова форма захисту прав інтелектуальної власності.
96. Застосування способів захисту майнових прав інтелектуальної власності, які не передбачені законом чи договором.
97. Правозахисні та неурядові організації в механізмі громадського моніторингу дотримання та забезпечення прав інтелектуальної власності.
98. Зміст права на захист учасниками сімейних відносин
99. Способи захисту особистих та майнових прав учасників сімейних правовідносин
100. Способи захисту законних очікувань членів сім'ї.
101. Договірні форми захисту прав учасників сімейних правовідносин.
102. Неюрисдикційні форми захисту прав учасників сімейних правовідносин.
103. Судовий захист спадкових прав громадян
104. Неюрисдикційні способи захисту спадкових прав громадян
105. Пред'явлення кредитором вимог до спадкоємців боржника.
106. Значення усиновлення для спадкування.
107. Дія в часі ЦК України та відумерлість спадщини
108. Пред'явлення кредитором вимог до спадкоємців боржника
109. Несвоєчасне здійснення державної реєстрації посвідченого заповіту.

Перелік питань до екзамену

1. Науковий вимір проблеми реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
2. Принципи здійснення суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
3. Межі здійснення суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
4. Проблема зловживання суб'єктивними цивільними правами, свободами і законними інтересами

5. Виникнення і розвиток концепції прав людини
6. Утвердження доктрини та захист прав людини
7. Захист прав людини на універсальному рівні
8. Державні і недержавні інститути і захист прав людини
9. Сучасна доктрина прав людини
10. Автономія особистості та моральна основа прав людини.
11. Права людини як загальнолюдська цінність. Концепції релятивізму та універсалізму.
12. Поняття та правова природа захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
13. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у механізмі правового регулювання
14. Співвідношення категорій захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів та цивільно-правової відповідальності
15. Загальні способи захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
16. Спеціальні способи захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
17. Європейська доктрина прав людини
18. Європейські стандарти та специфіка захисту прав людини
19. Значення та застосування Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод
20. Європейській суд з прав людини та його роль у захисті суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
21. Міжнародні правозахисні організації та неурядові організації в механізмі громадського моніторингу дотримання та забезпечення суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
22. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у країнах ЄС
23. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у Великій Британії, США
24. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у Китаї, Сінгапурі, ОАЕ, Японії
25. Особливості утвердження доктрини прав, свобод і законних інтересів в національній правовій системі.
26. Розвиток доктрини та практики прав, свобод і законних інтересів в окремих країнах
27. Соціально-економічні права як права людини. Захист соціально-економічних прав та його межі.
28. Публічна влада та права людини в Україні.
29. Колективна реалізація прав на національному рівні.
30. Право на захист і справедливе правосуддя у національній правовій системі.
31. Захист соціально-економічних прав та його межі.
32. Історія розвитку концепції прав людини у зарубіжних країнах.
33. Західноєвропейські та альтернативні концепції суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
34. Закріплення та гарантування суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у державах зі сталими демократичними традиціями та державах, що прагнуть стати демократичними.
35. Особливості судового та позасудового захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у зарубіжних країнах.
36. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в країнах ЄС
37. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у Великій Британії, США, Канаді
38. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в Японії, Сінгапурі, Китаї, Кореї.

39. Захист суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в Казахстані, Індії, Австралії.
40. Універсальні механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
41. Регіональні механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
42. Національні механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
43. Урядові і неурядові суб'єкти захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів.
44. Судова форма захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів. Судова практика.
45. Неюрисдикційні форми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів.
46. Самозахист як одна із форм захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів.
47. Договірні форми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів.
48. Процесуальні норми як гарантії прав
49. Гарантії реалізації процесуальних прав.
50. Недоліки застосування процесуального законодавства в сфері захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів.
51. Права людини у цивільному процесі.
52. Межі втручання держави у здійснення прав людини і межі розсуду держави в питаннях їх захисту
53. Особливості негативних і позитивних зобов'язань держави
54. Відповідальність держави та компенсація за порушення нею суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
55. Судові механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
56. Позасудові механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
57. Специфіка захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в процесі укладення та оспорювання угод.
58. Універсальні стандарти прав людини та ведення підприємницької діяльності
59. Бізнес і практики захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у національній правовій системі та стандарти ЄС.
60. Права споживача та концепція розумності.
61. Позасудові механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у бізнес-діяльності
62. Способи відновлення порушених суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в бізнес-діяльності
63. Специфіка захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в бізнес-діяльності
64. Права споживача та концепція розумності.
65. Позасудові механізми захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів у бізнес-діяльності
66. Способи відновлення порушених суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в бізнес-діяльності
67. Класифікація конфліктів та проблеми реалізації норм права.
68. Порушення суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в умовах збройних конфліктів
69. Міждержавні та внутрішньодержавні конфлікти: питання забезпечення реалізації суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів

70. Зобов'язання держави в умовах конфліктів
71. Проблеми притягнення до відповідальності за порушення суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів в умовах збройних конфліктів
72. Об'єкти, речі, речові права
73. Спільна часткова власність. Захист права та судова практика.
74. Спільна сумісна власність. Захист права та судова практика.
75. Віндикація предмета іпотеки. Захист права.
76. Речово-правові способи захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
77. Умови застосування речового способу захисту суб'єктивних цивільних прав, свобод і законних інтересів
78. Віндикаційний позов. Захист права та судова практика.
79. Негаторний позов. Захист права та судова практика.
80. Договірні правовідносини: зміст та генезис розвитку
81. Способи захисту характерні для договірних зобов'язань
82. Вимоги про зміну договору та вимоги про розірвання договору.
83. Цивільно-правова відповідальність за порушення умов договору.
84. Примус боржника виконати обов'язок в натурі.
85. Припинення договору
86. Поняття та зміст особистих немайнових прав та їх правового захисту.
87. Способи захисту особистих немайнових прав.
88. Відшкодування моральної шкоди як один із найбільш поширених способів захисту особистих немайнових прав.
89. Спростування недостовірної інформації як спосіб захисту особистих немайнових прав.
90. Теоретико-правові підходи до визначення змісту права інтелектуальної власності та його захисту.
91. Способи захисту прав інтелектуальної власності.
92. Неюрисдикційні способи захисту прав інтелектуальної власності.
93. Самозахист як спосіб захисту прав інтелектуальної власності.
94. Патентний тролінг як загроза захисту прав інтелектуальної власності.
95. Судова форма захисту прав інтелектуальної власності.
96. Застосування способів захисту майнових прав інтелектуальної власності, які не передбачені законом чи договором.
97. Правозахисні та неурядові організації в механізмі громадського моніторингу дотримання та забезпечення прав інтелектуальної власності.
98. Зміст права на захист учасниками сімейних відносин
99. Способи захисту особистих та майнових прав учасників сімейних правовідносин
100. Способи захисту законних очікувань членів сім'ї.
101. Договірні форми захисту прав учасників сімейних правовідносин.
102. Неюрисдикційні форми захисту прав учасників сімейних правовідносин.
103. Судовий захист спадкових прав громадян
104. Неюрисдикційні способи захисту спадкових прав громадян
105. Значення усиновлення для спадкування.
106. Дія в часі ЦК України та відумерлість спадщини
107. Несвоєчасне здійснення державної реєстрації посвідченого заповіту.

7. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна:

1. Приватно-правові засади захисту прав людини у соціальній державі: монографія. / за заг.ред. І. В. Чеховської. Ірпінь : Державний податковий університет, 2023. 572 с. URL: <https://ir.dpu.edu.ua/items/edbec995-a828-4048-a38d-d07fdff7a385>
2. Чеховська І. В. Альтернативні способи захисту суб'єктивних прав. навч. посіб.– Ірпінь: Державний податковий університет, 2022. 428 с. URL: <https://ir.dpu.edu.ua/items/00a338f7-4dd9-486f-9554-f32653e3c1be>
3. Разметаєва Ю. С. Доктрина та практика захисту прав людини : навчальний посібник / Ю. С. Разметаєва. – Київ: ФОП Голембовська О.О., 2018. 364 с. URL: https://nlu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/phd_1_cory.pdf
4. Суб'єкти приватноправових відносин: монографія / за заг. ред. Новицького А.М./ Ірпінь: УДФС України, 2019. 360 с.
5. Права людини у міжнародному праві. підручник / за заг. ред. канд. юрид. наук, доцента А. В. Войціховського; Бакумов О. С., Варунц Л. Д., Войціховський А. В., Гудзь Т. І. та ін.; передм. А. В. Войціховський. Харків : ООО «Планета- Принт», 2021. 404 с.

Допоміжна:

6. Божук І., Чеховська І. Перспективи розвитку інституту сімейної медіації в Україні. Вісник Луганського університету внутрішніх справ. 2021. Вип. 2.(94) С. 246-258.
7. Гаврік Р.О. До питання про особливості захисту сімейних прав осіб, які перебувають у шлюбі чи інших сімейних союзах в практиці Європейського суду з прав людини // Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2021. С.123.
8. Дзера І.О. Теоретичні та практичні проблеми захисту права власності в спадкових правовідносинах. Вісник Національної академії правових наук України.Том 27. № 3. 2020. С. 120.
9. Дутко А. Медіація як спосіб вирішення сімейних спорів // Вісник Національного університету “Львівська політехніка”. Серія: “Юридичні науки”. 2020. С. 151.
10. Захист прав та інтересів учасників майнових відносин: питання теорії і практики: колективна монографія / за заг. ред. д-ра юрид. наук, доцента І. Ф. Коваль. Вінниця : ТВОРИ, 2020. 272 с.
11. Ільків Н.В., Долинська М.С. Неюрисдикційні форми захисту прав та інтересів суб'єктів господарювання: монографія / за заг. ред. д. ю. н. М.С. Долинської. Львів : ТОВ «Галицька видавнича спілка», 2020. 174 с.
12. Інтелектуальна власність та патентознавство: підручник / Н. О. Білоусова, Н. В. Гаврушкевич, М. А. Данильченко та ін.: за ред. проф. П. М. Цибульова та доц. А. С. Ромашко. – Київ: КПП ім. Ігоря Сікорського, Вид-во «Політехніка», 2021. 374 с.
13. Кожевникова В.О. Зловживання суб'єктивним сімейним правом // Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право. 2020. №5. С. 129.
14. Костюченко О.Є., Маноєнко А.О., Атаманчук Н.І. Медіація як форма захисту цивільних прав. Нове українське право. 2022. № 1. С. 55-56.
15. Кот О.О. Здійснення та захист суб'єктивних цивільних прав: проблеми теорії та судової практики: монографія / О.О. Кот. Алерта, 2017. 494 с.

Інформаційні ресурси Інтернет:

16. Maxym Tkalych, Oksana Safonchyk & Yuliia Tolmachevska. Private Law and human rights: New realities. DIXI 32. July 2020. p. 1-12. ULR: <https://doi.org/10.16925/2357-5891.2020.02.04>
17. U.S. Department of State. 2021 Country Reports on Human Rights Practices: Switzerland 2021. ULR: <https://www.state.gov/reports/2021-country-reports-on-human-rights-practices/switzerland/>

18. Декларація про майбутнє Європейського суду з прав людини від 27.04.2011 р. // Офіційний сайт «Верховна Рада України. Законодавство України». URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_a49#Text
19. Допит свідків при перегляді виправдувального вироку: ЄСПЛ ухвалив суперечливе рішення // Практика ЄСПЛ. Український аспект. URL: <https://www.echr.com.ua/dopit-svidkiv-pri-pereglyadi-vipravduvalnogo-viroku-yespl-uxvaliv-superechlive-rishennya/>
20. Загальна декларація прав людини. Верховна Рада України. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015#Text.
21. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок: Конвенція. Міжнародний документ ООН від 18 грудня 1979 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207#Text
22. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод від 4 листопада 1950 р. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004#Text
23. Конвенція про права дитини. 20.11.1989 р. ратифіковано постановою ВР № 789-ХІІ від 27.02.91 Верховна Рада України. Законодавство України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_021#Text.
24. Конвенція про права осіб з інвалідністю (Конвенція про права інвалідів): Конвенція ООН від 13 грудня. 2006 року. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text
25. Лінецький С.В. Гарантії прав і свобод людини та громадянина. Сайт. Енциклопедія сучасної України. URL: https://esu.com.ua/search_articles.php?id=28680
26. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права (МПЕСКП). Резолюція 2200А [XXI] Генеральної Асамблеї ООН, 16 грудня 1966 р. URL: <http://www2.ohchr.org/english/law/cescr.htm>.
27. Міжнародні механізми захисту прав людини. Право громадян України на звернення до конвенційних органів з захисту прав людини. Сайт. Юридична консультація. URL: <https://yuristy.sumy.ua/advokatskij-ispit/usna-chastina/39-15-evropejska-konventsija-pro-zakhist-prav-lyudini-i-osnovopolozhnikh-svobod/350-mizhnarodni-mekhanizmi-zakhistu-prav-lyudini>
28. Мотузка К.А. Самелюк О.С. Позасудові способи врегулювання спорів у сфері інтелектуальної власності. URL: <https://maup.com.ua/assets/files/expert/3/6.pdf> (дата звернення: 10.06.2022).
29. Обривкіна О.М., Браславець І.В. Розвиток самозахисту як форми захисту прав людини. Соціологія права, 2020. №2 (33). С.56-60. URL: <http://soclaw.idpnan.kyiv.ua/archive/2020/2/12.pdf>
30. Огляд судової практики Касаційного цивільного суду у складі Верховного Суду (актуальна практика) від 30.04.2021 р. // ЛІГА-ЗАКОН. URL: <https://ips.ligazakon.net/document/view/VSS00627?an=1> (дата звернення: 31.05. 2021)
31. Поліщук М.Г. Механізм сімейного права для захисту законних очікувань членів сім'ї // Науковий вісник Ужгородського національного університету. 2021. С. 97–100. URL: <https://visnyk-juris-uzhnu.com/wp-content/uploads/2022/01/21.pdf>
32. Посібник Європейського суду з прав людини щодо застосування статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (право на справедливий суд, цивільна частина) // Офіційний сайт «European Court of Human Rights». URL: https://www.echr.coe.int/Documents/Guide_Art_6_UKR.pdf
33. Щорічна доповідь Уповноваженого Верховної ради з прав людини «Про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні». Сайт. URL: <https://ombudsman.gov.ua/storage/app/media/uploaded-files/schoricha-dopovid-2021.pdf>

Міжнародні видання:

34. Brems E., Lavrysen L. 'Don't Use a Sledgehammer to Crack a Nut': Less Restrictive Means in the Case Law of the European Court of Human Rights (January 2015). / E. Brems, L. Lavrysen // *Human Rights Law Review* 15 (1). 2018. P. 1–30.

35. Jovanović M. A. *Collective rights: a legal theory* / M. A. Jovanović. – Cambridge; N.-Y.: Cambridge Univ. Press, 2022. 230 p

36. Mavronicola N. What is an 'absolute right'? Deciphering Absoluteness in the Context of Article 3 of the European Convention on Human Rights / N. Mavronicola // *Human Rights Law Review*. Vol. 12. Issue 4. 2020. P. 723–758.

37. Kaldor M. *New and old wars: organized violence in a global era*. / M. Kaldor. 3rd ed., Cambridge; Malden: Polity, 2020. 268 p

38. Knox J. Horizontal Human Rights Law / John H. Knox // *The American Journal of International Law*. 2018. Vol. 102. No. 1. P. 1–47.

39. Razmetaeva Y. The right to resist and the right of rebellion / Y. Razmetaeva // *Jurisprudence*. 2019. 21 (3). P. 758–784

40. *Handbook on European non-discrimination law* // European Union Agency for Fundamental Rights, Council of Europe, European Court of Human Rights. – Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2019. 151 p.

41. Waluchow W.J. Constitutional Rights and Democracy: A Reply to Professor Bellamy / W.J. Waluchow // *14 German Law Journal* (2018). – [Electronic resource]. – Access mode: <http://www.germanlawjournal.com/index.php?pageID=11>

42. Waldron J. *The Harm in Hate Speech* / J. Waldron. 2019, Harvard University Press. 292 p.

43. Xenos D. *The Positive Obligations of the State under the European Convention of Human Rights* / D. Xenos. – Routledge : Routledge Research in Human Rights Law, 2019. 272 p.